

Preporuka Vijeća o ocjeni tržišnog natjecanja

Neslužbeni prijevod

OECD Pravni instrumenti

Ovaj rad je objavljen pod odgovornošću glavnog tajnika OECD-a. Ovdje iznesena mišljenja i argumenti ne odražavaju nužno službena stajališta zemalja članica OECD-a.

Ovaj dokument kao i svaki uključeni podatak i karta ne dovode u pitanje status ili suverenitet nad bilo kojim teritorijem, razgraničavanje međunarodnih granica i ograničenja i naziv bilo kojeg teritorija, grada ili područja.

Ovaj prijevod je pripremio Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja samo u informativne svrhe i OECD ne može garantirati njegovu točnost. Jedine službene verzije su tekstovi na engleskom i francuskom jeziku dostupni na web-stranici OECD-a <https://legalinstruments.oecd.org>.

VIJEĆE,

Uzimajući u obzir članak 5. b) Konvencije o Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj od 14. prosinca 1960.;

Uzimajući u obzir sporazum postignut na sjednici Vijeća na ministarskoj razini 1997. godine usuglasivši se da su ograničenja tržišnog natjecanja često skupa i neučinkovita u promicanju javnog interesa i da ih treba izbjegavati [C/MIN(97)10];

Uzimajući u obzir Preporuke Vijeća o politici tržišnog natjecanja i izuzetim ili reguliranim sektorima [OECD/LEGAL/0181] i o ocjeni učinaka na tržišno natjecanje [OECD/LEGAL/0376], koje se zamjenjuje ovom Preporukom;

Uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o regulatornoj politici i upravi [C(2012)37], kojom se poziva vlade da preispitaju prijedloge za nove propise, kao i postojeće propise, koji se odnose na tržišno natjecanje;

Prepoznajući da tržišno natjecanje promiče učinkovitost, te pomaže osigurati da robe i usluge koje se nude potrošačima u većoj mjeri odgovaraju sklonostima potrošača, posljedično donoseći koristi kao što su niže cijene, poboljšana kvaliteta, više inovacija i veća produktivnost;

Prepoznajući da je veća produktivnost ključna za gospodarski rast i povećanje zaposlenosti;

Prepoznajući da javne politike služe različitim komercijalnim, socijalnim, zdravstvenim i sigurnosnim ciljevima, zaštititi okoliša i drugim ciljevima;

Prepoznajući da, povremeno, javne politike neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje;

Prepoznajući da takva neopravdana ograničenja mogu biti nenamjerna, čak i kada predmetne javne politike nisu usmjerene na ekonomsku regulaciju i kada im svrha nije, na bilo koji način, utjecati na tržišno natjecanje;

Prepoznajući da je javne politike koje neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje često moguće preoblikovati na način kojim će se istodobno promicati tržišno natjecanje i postizati ciljevi javnih politika;

Prepoznajući da regulacija i reforme u već reguliranim granama gospodarstva obično zahtijevaju detaljnu ocjenu vjerojatnih učinaka na tržišno natjecanje;

Prepoznajući da bi, ako je sve drugo isto, prednost trebalo dati onim javnim politikama koje su manje štetne za tržišno natjecanje pred onima koje proizvode veću štetu za tržišno natjecanje, pod uvjetom da ostvaruju utvrđene ciljeve javnih politika;

Primjećujući kako više zemalja već provodi ocjenu učinaka na tržišno natjecanje; i

Primjećujući da su OECD i više zemalja članica OECD-a razvili alate za ocjenu učinaka na tržišno natjecanje;

I. SUGLASNO JE da se u svrhu ove Preporuke koriste sljedeće definicije:

“**Javne politike**” znači propise, pravila ili zakonodavstvo.

“Neopravdano ograničava tržišno natjecanje” znači da su ograničenja tržišnog natjecanja neophodna za ostvarivanje ciljeva javnog interesa veća nego što je to potrebno, kada se uz obzir uzmu izvedivost alternativnih rješenja i njihov trošak.

“Sudionici na tržištu” znači poduzetnici, pojedinci ili državna poduzeća koji sudjeluju u opskrbi ili nabavi roba ili usluga.

“Tijela za zaštitu tržišnog natjecanja” znači javne institucije, uključujući i nacionalno tijelo za tržišno natjecanje, zadužene za zagovaranje, promicanje i unaprjeđenje tržišnog natjecanja.

“Kompetitivno ponašanje u natječajnim postupcima” odnosi se na natječajne postupke vlade za dodjelu prava opskrbe određenog tržišta ili za korištenje ograničenih vladinih sredstava u određenom vremenskom razdoblju.

“Ocjena učinaka na tržišno natjecanje” znači analizu učinaka javnih politika na tržišno natjecanje, uključujući razmatranje alternativnih rješenja i manje antikompetitivnih politika. Načela ocjene učinaka na tržišno natjecanje važeća su na svim razinama vlasti.

II. PREPORUČUJE članicama i nečlanicama koje podržavaju Preporuku (dalje u tekstu: pristupnice), kako slijedi:

A. Utvrditi postojeće ili predložene javne politike koje neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje

1. Vlade bi trebale uvesti odgovarajući postupak za utvrđivanje postojećih ili predloženih javnih politika koje neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje i razviti specifične i transparentne kriterije za provođenje ocjene učinaka na tržišno natjecanje, uključujući i pripremu metoda za analitički pregled i ocjenu usklađenosti.
2. U provođenju ocjene učinaka na tržišno natjecanje vlade bi trebale obratiti posebnu pozornost na politike kojima se ograničavaju:
 - i) Broj ili opseg aktivnosti sudionika na tržištu;
 - ii) Aktivnosti koje sudionici na tržištu mogu poduzimati;
 - iii) Poticanje sudionika na tržištu na kompetitivno ponašanje;
 - iv) Mogućnost izbora i informacije raspoložive potrošačima.
3. Vlade trebaju osigurati da izuzeća od primjene prava tržišnog natjecanja nisu šira nego što je to potrebno za ostvarenje njihovih ciljeva od javnog interesa te da se ta izuzeća tumače usko. Izuzeća treba primjenjivati samo na one poslovne aktivnosti koje su potrebne kako bi se postigao utvrđeni cilj te politike. Ovo načelo također podrazumijeva da svako novo izuzeće treba utvrditi na ograničeno vremensko razdoblje, drugim riječima, utvrđivanjem datuma prestanka važenja, kako niti jedno izuzeće ne bi trajalo kada više nije neophodno za postizanje određenog cilja predmetne politike.
4. Javne politike treba podvrći ocjeni učinaka na tržišno natjecanje čak i kada imaju za cilj promicanje tržišnog natjecanja, a posebno kada se njima:

- i) Uspostavlja ili mijenja regulatorno tijelo ili sustav kontrole (npr. ocjenom bi se osiguralo da se, između ostalog, da regulatorno tijelo na odgovarajući način bude odvojeno od regulirane djelatnosti);
- ii) Uvodi sustav regulacije cijena ili uvjeta ulaska na tržište (npr. ocjenom bi se osiguralo da ne postoje drugi opravdani načini intervencije koji bi bili manje štetni za tržišno natjecanje);
- iii) Konsolidiraju postojeći monopoli (npr. ocjenom bi se osiguralo da se mjerama restrukturiranja stvarno ostvaruju njihovi prokompetitivni ciljevi);
- iv) Uvodi kompetitivno ponašanje u natječajnim postupcima (npr. ocjenom bi se osiguralo da natječajni postupci budu poticaj za učinkovito funkcioniranje na tržištu u korist potrošača);
- v) Daje izuzeće od primjene prava tržišnog natjecanja za bilo koji utvrđeni cilj (npr. ocjena učinaka može osigurati da je svako izuzeće apsolutno neophodno za postizanje ciljeva predmetne politike).

B. Provesti reviziju javnih politika kojima se neopravdano ograničava tržišno natjecanje

1. Vlade bi trebale uvesti odgovarajući postupak revizije postojećih ili predloženih javnih politika koje neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje i razviti specifične i transparentne kriterije evaluacije odgovarajućih alternativnih rješenja.
2. Vlade bi trebale usvojiti više prokompetitivnih alternativnih rješenja u skladu s ciljevima javnog interesa koji se nastoje ostvariti, uzimajući u obzir koristi i troškove provedbe.

C. Uspostaviti institucionalni okvir

1. Ocjenu učinaka na tržišno natjecanje treba uvrstiti u reviziju javnih politika na najučinkovitiji i najdjelotvorniji način u skladu s institucionalnim i proračunskim ograničenjima.
2. Tijela za zaštitu tržišnog natjecanja ili dužnosnici koji imaju stručna znanja u području zaštite tržišnog natjecanja trebali bi biti uključeni u postupak ocjene učinaka na tržišno natjecanje.
3. Ocjenu učinaka na tržišno natjecanje kod predloženih javnih politika treba integrirati u ranu fazu procesa donošenja tih politika.

III. POZIVA glavnog tajnika i pristupnice na širenje ove Preporuke, posebno u zajednici koja se bavi tržišnim natjecanjem i ostalim zajednicama koje se bavi relevantnim politikama.

IV. POZIVA nepristupnice da na odgovarajući način uzmu u obzir i pridržavaju se ove Preporuke.

V. UPUĆUJE Odbor za tržišno natjecanje da:

- a) služi kao forum za razmjenu iskustava iz ove Preporuke;
- b) izvijesti Vijeće najkasnije pet godina nakon njezinog donošenja a najmanje svakih deset godina nakon toga.